

Muntlig-klinisk eksamen

Muntlig eksamen er en av en rekke vurderingsformer som kan brukes, alene eller i kombinasjon med andre, i vurderingen (karaktersettingen) av studentenes læringsutbytte i et emne.

Hensikten med dette dokumentet er å presentere et utkast til en beskrivelse av hvordan en muntlig-klinisk eksamen avvikles, og hvilke læringsutbytter som vurderes ved en slik eksamen. Dette er ment som informasjon og veiledning til:

- a) studentene før slike eksamener, og
- b) sensorene før og under eksamen.

Listen over læringsutbytter kan også med fordel brukes som vurderingskriterier, dvs. som utgangspunkt for tilbakemelding til studentene etter eksamen, og som mal for begrunnelse for karaktersetting når studentene ber om det.

Rammen for eksamen:

- Ved hver eksamen er det som hovedregel to sensorer, en intern (som ofte kalles eksaminator) og en ekstern.ⁱ
- I utgangspunktet er eksamener offentlige, men det kan gjøres unntak for kliniske eksamener.ⁱⁱ
- Før hver eksamen skal studenten vite hvor mye tid som er avsatt til eksamen, og omtrent hvor mye tid som bør brukes på anamnese og klinisk undersøkelse.

«Muntlig-klinisk eksamen» foregår slik:

- Studenten møter i eksamenslokalet, og hilser på sensorene.
- Studenten får presentert en pasient, og hilser på pasienten.
- I noen tilfeller får studenten en kort innledning om pasientens sykehistorie, eller om hva som førte pasienten i kontakt med helsevesenet.
- Studenten gjør så selvstendig:
 - o anamneseopptak
 - o klinisk undersøkelseI denne prosessen kan studentene oppfordres til å tenke høyt, og forklare og begrunne det de gjør.
- Studenten presenterer deretter et klinisk resonnement for sensorene, og diskuterer mulige diagnoser og differensialdiagnoser på bakgrunn av anamnesen og den kliniske undersøkelsen.
- Studenten presenterer hva som er den mest sannsynlige diagnosen og eventuelt de mest aktuelle differensialdiagnosene.

- Studenten beskriver og utspørres om videre oppfølging med eventuelt behov for supplerende undersøkelser, behandling og eventuell oppfølging videre.
- Sensorene kan stille spørsmål til studenten underveis, etter at den kliniske undersøkelsen er avsluttet. Sensorene kan også stille spørsmål av teoretisk karakter, som ikke nødvendigvis er direkte relatert til den aktuelle pasienten.

Følgende læringsutbytter testes og legges til grunn for sensors vurdering:

Kunnskaper

- Studenten har god teoretisk kunnskap, og kan bruke den til å bygge kliniske resonnementer etter gjennomgang av anamnese og klinisk undersøkelse.
- Studenten kan velge hvilken kunnskap som er relevant for den aktuelle kliniske problemstillingen, og kan presentere dette på en klar måte.
- Studenten har god kunnskap om aktuelle sykdommer og differensialdiagnoser.
- Studenten har god kunnskap om sykdommen(e)s årsaker og mekanismer.
- Der det er relevant, har studenten god kunnskap om de aktuelle behandlingsformer ved sykdommen(e).

Ferdigheter

- Studenten kan på en god måte ta opp sykehistorien (anamnesen), og kan gjennom målrettede spørsmål og aktiv lytting få frem de viktigste opplysningene.
- Studenten kan gjøre en klinisk undersøkelse på en teknisk god måte, og kan også velge de mest relevante undersøkelsene i den aktuelle situasjonen.
- Studenten kan forklare bakgrunnen for sitt valg av kliniske undersøkelser, og kan forklare hva som blir funnet.
- Studenten kan på bakgrunn av anamnese og kliniske funn resonnere på en god måte om mulige årsaker til pasientens plager, og om mulige diagnoser.
- Studenten viser god innsikt i videre oppfølging av pasienten, både med hensyn til videre utredning og valg av behandling, samt oppfølging under og etter behandlingen.

Generell kompetanse

- Studenten hilser på pasienten, og er hensynsfull overfor pasienten under anamneseopptak og undersøkelse.
- Studenten viser empati og forståelse for pasientens situasjon.
- Studenten kommuniserer klart og godt med pasienten, og forsikrer seg om at pasienten forstår alt som blir sagt.
- Studenten viser modenhet i de diagnostiske avveiningene, og tar pasientens helhetlige situasjon i betraktning under diskusjon av behandling og oppfølging.

Etter eksamen

Normalt vil hver student få sin karakter og en kort begrunnelse for karakteren etter at eksamen for en gruppe studenter er avsluttet.

Studenten kan be særskilt om en begrunnelse for karakteren.ⁱⁱⁱ Krav om begrunnelse må fremsettes umiddelbart etter at karakteren er gitt. En slik begrunnelse kan gis muntlig eller skriftlig, etter sensors valg.

Ved muntlig eksamen kan en student ikke klage på eksamensresultatet.^{iv} Karakteren er altså endelig når den er satt.

Studenten kan klage på formelle feil som er gjort i forbindelse med avholdelsen av eksamen. En slik klage skal gå til fakultetet.^v

Sensur

I mange tilfeller inngår muntlig-klinisk eksamen som én av flere vurderinger som utgjør samlet vurdering av et emne. Når vurderingen består av flere vurderingsdeler, f.eks. muntlig-klinisk eksamen i kombinasjon med skriftlig skoleeksamen, foregår karaktersettingen slik:

- Hver vurderingsdel (enkelteksamen) sensureres og gis karakter.
- Karakterene ved de ulike vurderingsdelene vektet etter en forhåndsbestemt ratio (f.eks. 50+50 %, 60+40 %, 70+30 %).
- Bokstavkarakterene oversettes til tall (A=5, B=4, C=3, D=2, E=1) og regnes deretter sammen til et vektet gjennomsnitt. Gjennomsnittet avrundes til heltall etter vanlige avrundingsregler.
- Ved stryk i en selvstendig vurderingsdel vil studenten stryke også på den samlede vurderingen.
- Ved stryk i bare en av flere vurderingsdeler, har fakultetet i utfyllende regler bestemt at studenten kun trenger bare denne vurderingsdelen kan tas om igjen. Ved 2 gangers stryk i en vurderingsdel, må alle vurderingsdelene tas om igjen.^{vi}

ⁱ Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen, [§ 7.3.2 \(3\)](#)

ⁱⁱ Universitets- og høyskoleloven, [§ 3-9 \(3\)](#)
Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen, [§ 6.2.3 \(5\)](#)

ⁱⁱⁱ Universitets- og høyskoleloven, [§ 5-3 \(1\)](#)

^{iv} Universitets- og høyskoleloven, [§ 5-3 \(1\)](#)
Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen, [§ 6.2.3](#) og [§ 7.5](#)

^v Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen, [§ 7.5 \(2\)](#)

^{vi} Utfyllende reglement ved Det medisinsk-odontologiske fakultet. Versjonen på nett har ikke tatt inn denne regelen vedtatt i PUM.

Vedlegg A

Forslag til tabell for skåring under muntlig klinisk eksamen. Denne må tilpasses det enkelte fag og den enkelte eksamen.

	svak		middels		god
<i>Kunnskaper</i>					
Teoretisk bakgrunnskunnskap					
Velge relevant kunnskap					
Kunnskap om sykdommer					
Kunnskap om etiologi					
Kunnskap om behandling					
<i>Ferdigheter</i>					
Anamnese					
Klinisk undersøkelse					
Redegjøre for funn					
Diagnostisk resonnement					
Oppfølging					
<i>Generell kompetanse</i>					
Høflighet og respekt					
Empati og forståelse					
Kommunikasjon					
Modenhet og helhet					